

Postadres
Postbus 47
3890 AA Zeewolde

K.V.K. : 40408806

Bezoekersadres
Stevinweg 2
3891 EA Zeewolde

Telefoon: [036-540 9945](tel:036-540-9945)
Website: www.cvah.nl
E-mail: cvah@cvah.nl

Aan de gemeenteraad van Utrecht

Behandeld door Aygül Şen
E-mail juridischloket@cvah.nl
Onderwerp Vernieuwing Standplaatsenbeleid

Datum 22 maart 2023
Ons Kenmerk 8560/Z4
Bijlage(n)

Geachte leden van de raad,

In aanloop naar de commissie VOWE van 23 maart 2023 reageer ik hierbij, namens de Koninklijke Centrale Vereniging Ambulante Handel (CVAH) en de standplaatshouders in de gemeente Utrecht, op de plannen van het college met betrekking tot, onder andere, de wijze van de toedeling van de vergunningen van de standplaatshouders.

Allereerst betreuren wij dat wij als landelijke organisatie niet vroegtijdig zijn betrokken bij het voornemen van het college. De CVAH is meer dan honderd jaar de belangenbehartiger van de ambulante handel. De CVAH zet zich in voor de toekomst van de ambulante handel als collectief en het zakelijk welzijn van de aangesloten individuele (markt)ondernemers in het bijzonder.

In oktober 2022 ben ik telefonisch benaderd door de adviseur van de gemeente. Afgesproken was, zodra er gesprekken zouden plaatsvinden, wij uitgenodigd zouden worden. Ook heb ik de adviseur gevraagd het concept/advies standplaatsenbeleid naar mij door te sturen voor een mogelijke zienswijze/advies. Daarna hebben wij niets meer van de gemeente mogen vernemen. Pas dit jaar hebben wij via de standplaatshouders moeten vernemen wat de plannen zijn. Ook voor de informatieavond van 16 maart jl. hebben wij onszelf moeten uitnodigen. De gemeente Utrecht weet dat wij de gesprekspartner zijn wanneer het de ambulante handel in Nederland betreft. Immers de gemeente Utrecht is begunstiger bij de CVAH.

Sinds de uitspraak van 2 november 2016 staat vast dat in het Nederlandse recht een rechtsnorm geldt die ertoe strekt dat bij de verdeling van schaarse vergunningen door het bestuur op enigerlei wijze aan (potentiële) gegadigden ruimte moet worden geboden om naar de beschikbare vergunning(en) mee te dingen. Deze rechtsnorm is gebaseerd op het gelijkheidsbeginsel dat strekt tot het bieden van gelijke kansen. Eind september 2017 heeft de Raad van State dit bevestigd. *Hieruit volgt dat schaarse vergunningen in beginsel niet voor onbepaalde tijd kunnen worden verleend en dat een passende mate van openbaarheid moet worden verzekerd bij de verdelingsprocedure, het*

Voor een marktgerichte toekomst!

Postadres
Postbus 47
3890 AA Zeewolde

K.V.K. : 40408806

Bezoekersadres
Stevinweg 2
3891 EA Zeewolde

Telefoon: [036-540 9945](tel:036-540-9945)
Website: www.cvah.nl
E-mail: cvah@cvah.nl

aanvraagtijdvak en de toe te passen criteria. De vraag is dan ook wat is de duur van een schaarse vergunning voor bepaalde tijd? De uitspraak van het Hof spreekt hier niet over, waardoor de meningen omtrent de duur is verdeeld. Met name voor ondernemers in de ambulante handel bezorgt vergunningen voor bepaalde tijd slapeloze nachten. Het gevoel van zekerheid (toekomstperspectief) wordt hierdoor afgenomen.

Het overgrote deel van de ambulante handel bestaat uit kleine zelfstandige ondernemingen. Vaak familiebedrijven met vast personeel. Behalve in mensen, investeren deze bedrijven in kwalitatief hoogwaardig verkoopmaterieel, vaak verkoopwagens, verkoopinventaris, productieruimte en -materieel, opslag en hun kantoor. Investeringsbedragen variëren van 150.000 tot meer dan een miljoen euro. Bij dergelijk bedragen is de financiering door banken nodig. Dit kan alleen wanneer de standplaatshouders een redelijke vergunningstermijn krijgen. De investeringen zijn gebaseerd op de huidige omzet en standplaatsen. Bovendien zit het pensioen van de standplaatshouders in de standplaats. De standplaats is voor zowel het inkomen als het pensioen van de ondernemers van zeer groot belang. De standplaatshouders hebben inmiddels een omvangrijke en belangrijke vaste klantenkring opgebouwd. Hun standplaatsen hebben een bewezen en duidelijke toegevoegde waarde ten opzichte van de reeds aanwezige winkel- en horecavoorzieningen in Utrecht.

Overgangstermijn

De Standplaatshouders in Utrecht zijn reeds gedurende lange tijd onafgebroken houder van een vergunning voor een standplaats. De betreffende vergunningen werden stilzwijgend verlengd. Voor vele standplaatshouders geldt dat zij meer dan 20 jaar (!) een vaste standplaats hebben. Gezien de, telkens weer stilzwijgende verlenging zonder mededingen, konden de ondernemers erop vertrouwen dat ze na hun bestaande vergunning van 10 jaar weer in aanmerking konden komen voor een vergunning van 10 jaar. Hierop hebben de bestaande ondernemers hun bedrijf ingericht en ingesteld. Nu komt er abrupt een einde aan de situatie.

Het college spreekt in haar brief over een eerder toegepast overgangsrecht en dat het daarom niet meer mogelijk is. Dit is onjuist. In 2013 was er nog geen sprake van schaarse vergunningen. Hierdoor kan niet gesproken worden over een overgangsrecht.

De verleende vergunningen van de bestaande ondernemers eindigt per 1 januari 2024 van rechtswege. Het college kan de zittende ondernemers een overgangstermijn bieden. Een overgangstermijn biedt mogelijkheden aan bestaande vergunninghouders om de gevolgen van het nieuwe beleid op te vangen. Bestaande vergunninghouders moeten de tijd krijgen om zich in te stellen op de nieuwe situatie en een redelijke termijn krijgen om de investeringen af te bouwen en hun pensioenen veilig te stellen. Met een goede onderbouwing vanuit het college is dit niet in strijd

Voor een marktgerichte toekomst!

Postadres
Postbus 47
3890 AA Zeewolde

K.V.K. : 40408806

Bezoekersadres
Stevinweg 2
3891 EA Zeewolde

Telefoon: [036-540 9945](tel:036-540-9945)
Website: www.cvah.nl
E-mail: cvah@cvah.nl

met de dienstenrichtlijn, zeker niet gezien het feit dat de vaste vergunning gedurende zo'n lange periode van 20 respectievelijk 25 jaar stilzwijgend werden verlengd.

Vergunningsduur

Wat betreft de duur van de standplaatsvergunningen stelt het college deze op 10 jaar. Uit de brief van het college aan de raad van 15 maart jl. wordt niet voldoende gemotiveerd waarom er gekozen is voor de duur van maximaal 10 jaar. Uit de brief blijkt eveneens niet dat er onderzoek is gedaan naar deze vergunningsduur.

Graag verwijs ik u naar het onderzoeksrapport in opdracht van de CVAH, *de gevolgen van schaarse vergunningen voor de ambulante handel*, waarin wordt aangegeven dat in economische zin een vergunningsduur van 15 jaar de meeste ondernemers de mogelijkheid biedt om in alle redelijkheid de investeringen terug te verdienen. De brief van het college van 15 maart jl. bevat op dit punt geen deugdelijke en gemotiveerde afweging. De CVAH geeft in haar rapport overigens aan dat dit concreet betekent dat alle bestaande vergunninghouders een vaste vergunning krijgen voor de duur van de nieuwe vergunningstermijn (de eerder genoemde 15 jaar!) en zij daarvoor eind dit jaar/ begin volgend jaar niet hoeven deel te nemen aan de verdelingsprocedure. Daarmee wordt een goed evenwicht gevonden tussen enerzijds de eisen die de Dienstenrichtlijn stelt en anderzijds de rechten van bestaande vergunninghouders. Het standpunt van het college dat een langere geldigheidsduur dan 10 jaar tot onevenredige bevoordeling ten opzichte van andere gegadigden leidt, is eveneens niet deugdelijk gemotiveerd.

Verder wordt er in het rapport van de CVAH op gewezen dat het bij het vaststellen van de duur van de vergunningstermijn niet alleen om financiële factoren gaat, maar ook gekeken moet worden naar de gevolgen van een en ander voor de bedrijven, problemen bij de bedrijfsopvolging, concurrentienadelen etc. Zowel voor kleine als grote bedrijven wordt logischerwijs geïnvesteerd in de klantrelatie op de locatie. Er wordt jaar in jaar uit goodwill opgebouwd. Verlies van de locatie staat gelijk aan verlies van goodwill. Verder moet er ook nog worden gelet op het effect op de werkgelegenheid en de ontwikkelingen omtrent de Zero-Emissie (extra grote investering).

Om een indicatie te geven van een redelijke vergunningsduur kan het beste aansluiting worden gezocht bij de terugverdientijd, aldus het rapport dat in opdracht van de CVAH is uitgebracht. De conclusie van het rapport is, dat in economische zin een vergunningsduur van 15 jaar de meeste ondernemers de mogelijkheid biedt om in alle redelijkheid de investeringen terug te verdienen. Dit heeft volgens het rapport ook te gelden bij bestaande vergunninghouders. Een termijn van 15 jaar geeft hen voldoende tijd en gelegenheid om de noodzakelijke investeringen terug te verdienen en zich voor te bereiden op een nieuwe situatie.

Voor een marktgerichte toekomst!

Postadres
Postbus 47
3890 AA Zeewolde

K.V.K. : 40408806

Bezoekersadres
Stevinweg 2
3891 EA Zeewolde

Telefoon: [036-540 9945](tel:036-540-9945)
Website: www.cvah.nl
E-mail: cvah@cvah.nl

Op 21 januari 2021 is het rapport “Schaarse vergunningen en terugverdiëntijd in de ambulante handel” uitgebracht door SEO Economisch Onderzoek in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Ook dit onderzoek richt zich op de terugverdiëntijd in de ambulante handel. In het rapport wordt duidelijk en helder onderbouwd dat gemiddelde terugverdiëntijd voor gedane investeringen varieert. Daarbij is ook rekening gehouden met de specifieke omstandigheid in de ambulante handel omdat het vaak gaat om kleine, dikwijls éénpersoonsbedrijven. In hoofdstuk 3.4 bij tabel 3.7 geeft het rapport de bovengrens aan van 12 jaar. Dit is exclusief de overgangstermijn! Het is dan ook niet te begrijpen waarom het college kiest voor een vergunningsduur van 10 jaar terwijl het college het SEO rapport als voorbeeld stelt. Gunfactor!

Branchering

Waarom is brancheren belangrijk voor zowel een gemeente, ondernemer en consument. Uitgangspunten bij het vaststellen van het branchepatroon is de zorg voor diversiteit, de zorg voor een breed aanbod, geen afscherming van concurrentie en de mogelijkheid tot uitbreiding van standplaatsen in een gemeente. De diversiteit die ontstaat is een neveneffect met een positieve uitwerking. Voorkomen wordt dat ondernemers zo maar van branche kunnen wisselen. Tevens wens je als gemeente niet dat op elke standplaats een ondernemer staat met hetzelfde product. Brancheren is te rechtvaardigen (dwingende redenen van algemeen belang) en hierdoor toegestaan onder de dienstenrichtlijn.

Verdeelsleutel schaarse vergunningen

De CVAH is geen voorstander van loting als verdeelsleutel. Reden daarvoor is, dat door middel van loting niet de kwaliteit op standplaatsen wordt gewaarborgd. Selectie is dan immers afhankelijk van toeval en vindt niet plaats op basis van kwaliteit. De CVAH en vele gemeenten in Nederland zijn voorstander van selectie op basis van kwaliteitscriteria. Dit is een procedure waarbij de toewijzing van vrijkomende vaste standplaatsen plaatsvindt op basis van een door het college vast te stellen beoordeling en selectie. Van belang is dat op voorhand en voor een ieder duidelijk is aan welke eisen een sollicitatie naar de vrijgekomen plaats dient te voldoen en welke termijn geldt voor binnenkomst van de sollicitatie. De CVAH adviseert het in het standplaatsenbeleid vast te leggen. De toewijzing geschiedt door het college ingestelde selectiecommissie. Deze selecteert welke gegadigden actief zijn binnen de vrijgekomen branche. Vervolgens worden er punten aan de gegadigden toegewezen aan de hand van de genoemde criteria die door het college is vastgesteld. Daarbij kan, als het gaat om assortiment, ook aandacht worden gegeven aan het eventuele behoefte aan diversiteit in kwaliteit. De gegadigde met het hoogste aantal punten wordt door de selectiecommissie voorgedragen aan het college. Als sprake is van gegadigden met een gelijk hoogste aantal punten, vindt de uiteindelijke keuze plaats door middel van loting

Voor een marktgerichte toekomst!

Postadres
Postbus 47
3890 AA Zeewolde

K.V.K. : 40408806

Bezoekersadres
Stevinweg 2
3891 EA Zeewolde

Telefoon: [036-540 9945](tel:036-540-9945)
Website: www.cvah.nl
E-mail: cvah@cvah.nl

tussen deze gegadigden. Selectie als verdeelsleutel is te rechtvaardigen (dwingende redenen van algemeen belang) en hierdoor toegestaan onder de dienstenrichtlijn. Indien gewenst kan de CVAH het college voorbeelden van selectiecriteria toesturen.

Op grond van het vorenstaande verzoek ik de gemeenteraad van Utrecht het voorstel van het college af te wijzen/ niet vast te stellen en het college op te dragen:

1. De bestaande standplaatshouders vanaf januari 2024 te vergunnen voor de duur van 15 jaar (12 jaar plus 3 jaar overgangstermijn) zonder deel te laten nemen aan de verdelingsprocedure (geen mededingen).
2. Branchepatroon op te nemen in het standplaatsenbeleid
3. Selectiecriteria als verdeelsleutel op te laten nemen in het standplaatsenbeleid

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u aanvullende informatie wensen dan verneem ik dit graag.

Onder dankzegging voor de door u aan deze brief bestede tijd en aandacht, teken ik,

Met vriendelijke groet,
Koninklijke Centrale Vereniging Ambulante Handel
Namens het Centraal Bestuur

Aygül Şen, Jurist
Juridisch Loket CVAH